

השתלמות מוכרת באחיות בתחום המיילדות מבנה ותיאור התוכנית לשנת 2025

תיאור כללי של תכנית ההשתלמות:

התכנית נועדה להכשיר אחיות מוסמכות למקצוע המיילדות תוך הקניית ידע, מיומנויות קליניות ובין אישיות המאפשרות תפקוד מקצועי ומתן טיפול לאישה במהלך ההיריון והלידה ובתקופה לאחר הלידה. מסגרת ההשתלמות מורכבת מהרצאות פרונטליות, תרגולים, סדנאות, סימולציות והתנסויות קליניות.

תכנית עיונית (357 שעות לימוד):

התכנית תכלול נושאים קליניים מחייבים, הקשורים לבריאות האישה בתקופת ההיריון, במהלך הלידה ואחריה, כגון: היריון בסיכון גבוה, לידה פיזיולוגית ולידה במצבים מיוחדים, מצבי חרום במיילדות, לידת בית, טיפול ביולדת ובילוד במשכב לידה.

התנסות קלינית (סה"כ 636 שעות):

תכנית ההתנסות הקלינית תתמקד בשני תחומים:

- התנסות בחדר לידה – 612 שעות
- התנסות בקהילה (מעקב אחרי נשים הרות) – 24 שעות

פעולות המותרות לאחות מוסמכת בעלת תעודת רישום במיילדות

א. פעולות שנוספו לליבת עיסוקה של המיילדת

מספר סידורי	פעולת סיעוד	עיגון בחוזר/תקנות
1	הזרקה בדחף של תרופות לווריד	מינהל הסיעוד 43/2001; מנכ"ל 13/2001
2	הזרקה בדחף של תרופות לצנתר בווריד מרכזי ומערכות חלפיות לווריד	מינהל הסיעוד 43/2001; מנכ"ל 13/2001
3	שאיבת דם לסוג והצלבה, הזמנת דם ומוצריו	מינהל הסיעוד 43/2001; מנכ"ל 13/2001
4	חיבור וניתוק מנשם מחולה	מינהל הסיעוד 43/2001; מנכ"ל 13/2001
5	החלטה על מתן PETHIDINE ליולדת בחדר לידה	תקנות המיילדות (החזקת פטידין והשימוש בו) תשס"ט 2009
6	תפירת חתך	תכנית הכשרה
7	החלטה על הכנסת צנתר לשלפוחית השתן (חד פעמי) בחדר לידה	מינהל הסיעוד 114/2015

ב. פעולות המחייבות היתר פרטני מטעם מנהל הארגון הרפואי

מספר סידורי	פעולה חריגה	עיגון בתקנות הרופאים (כשירות לביצוע פעולות חריגות) התשס"א 2001
1	הוצאת קו עורקי (Arterial Line)	תוספת שנייה (תקנה 5)
2	שאיבת דם מקו עורקי פתוח (Arterial Line)	תוספת שנייה (תקנה 5)

התנאים והסייגים לביצוע הפעולות מפורטים בקובץ הנחיות לביצוע פעולות חריגות

ת כ נ י ת ה ל י מ ו ד י ם

שעות	שם הקורס
48	1. מדעי יסוד מיילדותיים וסוגיות משפטיות ואתיות
28	2. הריון ומעקב טרום לידתי לרבות קידום בריאות האישה והעובר
20	3. סוגיות נבחרות בבריאות האישה
30	4. מיומנויות ייעוץ, תמיכה והדרכה במהלך ההיריון, הלידה ומשכב הלידה
54	5. הלידה הפיזיולוגית
8	6. תפירת אזור החיץ
35	7. היולדת והיילוד במשכב הלידה
73	8. הריון בסיכון ובמצבים ייחודיים
24	9. מצבים מיוחדים בלידה
26	10. מצבי חירום במיילדות
4	11. לידת בית
7	12. סימולציה כהכנה להתנסות
357	סה"כ תוכנית עיונית
636	סה"כ התנסות קלינית
993	סה"כ כללי

1. מדעי יסוד מיילדותיים וסוגיות משפטיות ואתיות (48 שעות) תיאור הקורס:

הקורס יתמקד בהתפתחות המקצוע, מתחילתו ועד היום, בארץ ובעולם. הקורס יעסוק בנושאים רלוונטיים לפרופסיה.

תכני הקורס:

- מבוא לגנטיקה
- מבוא למיילדות
- היסטוריה של המיילדות
- פקודת המיילדות
- היבטים משפטיים וחוקים רלוונטיים למיילדת, חוזרים ונהלים, סמכויות ופעולות סיעוד
- אפידמיולוגיה ומחקר
- ניהול סיכונים וניתוח אירועים קריטיים
- דילמות אתיות
- אנטומיה פיזיולוגיה של מערכת הרבייה
- אמבריולוגיה

2. הריון ומעקב טרום לידתי לרבות קידום בריאות האישה והעובר (28 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק בטיפול באישה הרה, התפתחות ובריאות העובר ויתמקד בנושאי אבחון טרום לידתי, ייעוץ גנטי, שינויים פיזיולוגיים ונפשיים בהריון, מעקב הריון מילדותי.

תכני הקורס:

- יעוץ טרום הריוני
- שינויים פיזיולוגיים ונפשיים במהלך הריון כולל התייחסות לנפילות
- הטיפול התרופתי בהריון והנקה והשפעתו על העובר (טרטולוגיה)
- מעקב הריון:
- בדיקות סינון
- אומדן פיזיקאלי של אישה הרה
- בדיקות סונוגרפיות
- תזונה לאישה הרה ומניקה
- תפקיד המיילדת במעקב הריון – תקשורת, הדרכת מטופלות, הקשבה והעצמה.
- היבטים של מעקב הריון ע"י מיילדת בהקשר של ניהול מעקב הריון, זיהוי ממצאים בבדיקות סקר ואבחון וייעוץ גנטי הדורשים המשך בירור והפנייה לאנשי מקצוע ובירור המשכי

3. סוגיות נבחרות בבריאות האישה (20 שעות) תיאור הקורס:

הקורס יעמיק במספר נושאים הקשורים לקידום בריאות האישה לאורך רצף חייה ודרכי התערבות מתאימות (תרופתיות, כירורגיות, תמיכתיות ורפואה משלימה)

תכני הקורס:

- תכנון משפחה ומניעת הריון
- אי פריון
- תפקוד מיני
- הפרעות במחזור הווסת
- גיל המעבר
- אלימות נגד נשים
- פעילות גופנית
- בריאות השד
- היבטים במעקב הריון ע"י מיילדת

4. מיומנויות ייעוץ, תמיכה והדרכה במהלך ההיריון, הלידה ומשכב הלידה

(30 שעות)

תיאור הקורס:

מטרת הקורס לסייע ללומדת לפתח מודעות לתהליכי התפתחות אישית כמיילדת לעתיד ותחושת מסוגלות להתמודדות עם אירועים הקשורים בטיפול ביולדת ומשפחה לפני, בזמן ואחרי הלידה ולהקנות מיומנויות להנחיית קבוצות והדרכה בנושאים של לידה והורות. תכנים אלו יועברו בסדנאות ובלמידה חווייתית.

תכני הקורס:

- טכניקות לשיפור מיומנויות תקשורת בין אישית, במטרה לשפר יכולת ביטוי של חמלה, אמפטיה, הקשבה, תמיכה וליווי היולדת ומשפחתה
- הקניית מיומנויות ראיון מוטיבציוני, הדרכה, ייעוץ, התמודדות עם התנגדויות, ביטוי בשורה מרה.
- עיבוד חווית הלידה- מטרה, שיטות וגישות שונות
- זכויות אדם בלידה ומניעת אלימות בשדה הלידה, מניעת גזענות, אפליה והדרה
- אלימות כלפי צוות רפואי בחדר לידה
- היבטים במעקב הריון ע"י מיילדת
- קורס הכנה ללידה:
- תפיסות מרכזיות בעבודה עם קבוצות למטרות הדרכה, שלבי התפתחות הקבוצה, תהליכים בהתהוות קבוצה, קונפליקטים בקבוצה, היענות והפגת מתחים
- קבוצות כאמצעי להנחיית יולדות ובני זוגן

5. לידה פיזיולוגית (54 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק בתהליכים פיזיולוגיים של הלידה, יקנה מיומנויות תמיכה וטיפול ביולדת בלידה טבעית ובלידה פיזיולוגית בכלל.

תכני הקורס:

- אנטומיה וביו-מכאניקה של האגן ורצפת האגן
- אומדנים של העובר, היולדת ותהליך הלידה
- שלבי הלידה
- פיענוח תרשים מוניטור העוברי (דופק עוברי ופעילות רחמית), זיהוי מצבים פתולוגיים והתערבויות בהתאם
- התערבויות מיילדותיות מקדמות לידה
- טיפולים לא תרופתיים לשיכוך כאב
- טיפולים תרופתיים לשיכוך כאב

- מיומנויות מיילדותיות וטכניקות לקבלת לידה
- לידה טבעית, לידת מים
- הטיפול ביולדת וביילוד לאחר הלידה, כולל אומדן פיזי של היולדת והיילוד, קשר אם-יילוד, "עור לעור", ניתוק מושהה של חבל הטבור והנקה ראשונה

6. תפירת אזור החיץ (8 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק בלימוד סוגי קרעים ואפיזיטומיות ומיומנות תפירת חתכים וקרעים, במטרה להקנות ידע בסיסי בחוטי תפירה ומחטים והתאמתם לרקמות בחתך, כולל תרגול תפירה כירורגית.

תכני הקורס:

- סיווג בסיסי של חוטי תפירה
- סוגי מחטים
- תרגול קשירת חוטים כירורגיות, תרגול תפירה.
- טכניקות אלחוש מקומי של אזור התפירה
- סימולציה
- תרגול קשירת חוטים כירורגיות:
- קשר שטוח בשתי ידיים, קשר כירורגי בשתי ידיים, קשירה מכשירנית (עם מחזיק מחט ופינצטה).

תרגול תפירה:

- תפירה ממושכת, תפירה מקוטעת.
- תרגול מתן אלחוש מקומי באזור התפירה בטכניקת הסננה

7. היולדת והיילוד במשכב הלידה (35 שעות)

תיאור הקורס:

- הקורס יתמקד בטיפול ביולדת וביילוד בתקופה שלאחר הלידה, בשינויים פיזיולוגיים ורגשיים- במצבים שכיחים ומורכבים והמעבר להורות

תכני הקורס:

- שינויים במחזור הדם מעובר ליילוד
- אפס הפרדה
- הנקה בשבועות הראשונים לאחר הלידה
- טיפול ראשוני ביילוד הבריא
- בדיקה פיזיקלית של היילוד
- בדיקות סקר ביילודים במהלך האשפוז
- מצבים נפשיים ורגשיים של נשים לאחר לידה
- היילוד בסיכון
- שיקום רצפת האגן
- בעיות שכיחות של היילוד במועד (היפוגליקמיה, פוליציטמיה, צהבת פיזיולוגית)
- שאיפת מי שפיר/מים מקוניאליים Meconium Aspiration Syndrome
- תשניק, פענוח בדיקת גזים מחבל הטבור
- שינויים פיזיולוגיים לאחר הלידה
- היבטים במעקב היריון ע"י מיילדת בתקופת משכב הלידה

8. הריון בסיכון ומצבים ייחודיים (73 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק במצבים העלולים לסכן את האם ו/או העובר/ילוד ודורשים התייחסות מיוחדת בהיבט של הטיפול הפיזי ו/או בהיבט הרגשי. הקורס יעסוק בהתייחסות כוללנית ליולדת ומשפחתה מתוך תפיסה המשלבת גוף ונפש והבנת השפעתם ההדדית. בכלל זה יילמדו:

1. מחלות אימהיות המשפיעות על ההיריון ומחלות/מצבים המתפתחים במהלכו.
2. מצבים רגשיים/ סוציאקונומיים ואחרים המשפיעים על היולדת ו/או הילוד.

תכני הקורס:

הריון בסיכון גבוה:

■ מחלות ומצבים:

- מערכת ההמטולוגית
- מערכת הקרדיווסקולרית
- מערכת נשימה
- מערכת העיכול
- מערכת גניקואורינרית
- מצבים אנדוקריניים
- נזירולוגיות
- אוטואימוניות
- פסיכיאטריות

■ סיבוכי הריון

- טרימסטר ראשון: דימום והפלות, הריון חוץ רחמי, מולה בועית, הקאות יתר (Hyperemesis).

- טרימסטר שני ושלישי: אי ספיקה צווארית / צירים, לידה מוקדמת, ירידת מים מוקדמת (PROM/PPROM), סוכרת הריונית, סיבוכי שלייה, יתר לחץ דם הריוני ו- Pre-Eclampsia, HELLP, IUGR, סיבוכים הקשורים למי השפיר, הריון מרובה עוברי, IUFD, זיהומים בהריון -TORCH, RH isoimmunisation

- היבטים במעקב הריון ע"י מיילדת – זיהוי צמחים בהם על מיילדת להתייעץ עם גורם רפואי על מנת לשקול להעביר את המעקב למרפאת סיכון גבוה

נשים עם צרכים ייחודיים:

- נשים הרות המשתמשות בסמים ואלכוהול
- נשים הרות עם משקל יתר ותת משקל
- Bad Obstetric History
- נפגעות תקיפה מינית
- "משפחה אחרת"
- הריון ראשון בגיל מבוגר
- הריון של מתבגרות
- תרומת ביציות, פונדקאות ואימוץ
- טראומה בהריון
- היבטים במעקב הריון ע"י מיילדת

9. מצבים מיוחדים בלידה (24 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יתמקד במצבים חריגים במהלך הלידה בהם נדרשת התייחסות מיוחדת

והתערבות רפואית.

תכני הקורס:

- לידות הדורשות התערבות מיוחדת לרבות קריטריונים לזיהויים, אופציות טיפוליות, תופעות לוואי וסיבוכים של התערבויות שונות:
 - לידת תאומים
 - לידת עכוז
 - מצגים פתולוגיים
 - דיסטוציה בלידה
 - לידה מכשירנית
 - ניתוח קיסרי דחוף ולא דחוף כולל קיסרי ידידותי
 - ניסיון לידה נרתיקית לאחר ניתוח קיסרי (VBAC/TOLAC)
- שימוש ב-US במהלך הלידה בחדר לידה
- הריון עודף
- ירידת מים ממושכת
- זיהומים בלידה
- Group B Streptococcus (GBS)
- השראת לידה

10. ניהול הטיפול במצבי חירום במיילדות (26 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יקנה ידע במצבי חירום במיילדות כולל מיומנויות לניהול הטיפול במצבים אלה.

תכני הקורס:

- Eclampsia, הפרדות שלייה, צניחת חבל טבור, קרע ברחם, דימום מוגבר, פרע כתף, תסחיף מי שפיר והיפוך רחם, DIC, Vasa previa
- החייאת יילוד (NRP)
- החייאת מבוגר (Basic Life Support)
- היולדת בטיפול נמרץ: אקמו – סוגים, הבדלים בין אקמו למכונת לב ריאה, התוויות, התוויות נגד, סיבוכים

11. לידת בית (4 שעות)

תיאור הקורס:

הקורס יתמקד בהיבטים הייחודיים של לידה המתוכננת להתקיים בבית.

תכני הקורס:

- קריטריונים להתאמה ללידת בית
- ציוד נדרש ללידת בית
- עקרונות הטיפול ביולדת בלידת בית
- מצבים מחייבים מעורבות רופא ו/או העברת היולדת ו/או הילוד לבית החולים
- נוהל לידות בית, היבטים חוקיים, ניהול סיכונים ואופן רישום ודיווח של הלידה ומהלכה
- היבטים מעקב היריון מלא ע"י מיילדת בית

12. סימולצית הכנה להתנסות קלינית (7 שעות)

התנסות קלינית במיילדות

מטרות:

1. הכשרת המשתלמת לטפל וללוות את האישה ומשפחתה במשך שנות הפוריות בהתייחס לנושאים:

- תכנון הריון
- מעקב הריון
- מהלך הלידה
- משכב הלידה

2. התנסות ראשונה: הכשרת המשתלמת לנהל טיפול ביולדת (אחת) ומשפחתה במצבים שכיחים בשלבי הלידה השונים.

3. התנסות שניה - הכשרת המשתלמת:

1. לנהל ולטפל במספר יולדות תוך קביעת סדרי עדיפויות
2. לנהל טיפול ביולדת בהריון בסיכון גבוה ולידה במצבים מורכבים

4. הגשת 2 מטלות: הצגת מקרה לדיון קליני (מבוסס מחקרית) / תרגול בכתובת נייר עמדה בנושא מקצועי רלוונטי בתיאום מרכזת הקורס

היקף התנסות קלינית: 636 שעות

יעדים בהתנסות ראשונה:

1. קבלה וטיפול ביולדת במיון יולדות
2. טיפול ביולדת בשלבי הלידה השונים
3. טיפול ביולדת ובתינוק לאחר הלידה

יעדי כללים להתנסות הקלינית בחדר לידה (612 שעות-מתוכנן, 560 שעות לפחות בחדר לידה)

⋮

1. לנהל טיפול ב- 100 יולדות בשלבים שונים של הלידה.
2. לקבל 50 לידות רגילות (מתוך ה- 100).
3. להשתתף ב- 3 לידות מכשירניות (מתוך ה- 100).
4. להשתתף ב- 3 ניתוחים קיסריים (מתוך ה- 100).
5. להתנסות (בסימולציה/ בחדר לידה) בכל פעולות הסיעוד והפעולות החריגות
6. לטפל ב- 10 יילודים במהלך ה- 48 שעות לאחר הלידה.
7. לטפל ב- 10 יולדות במהלך ה- 48 שעות לאחר הלידה.
8. לטפל ב- 10 נשים הרות ביחידה לסיכון גבוה.
9. להתנסות/להשתתף בביצוע US במהלך הלידה בחדר לידה

- ניתן לשלב צפייה בלידת בית אחת

פעילויות מחוץ לחדר לידה יתבצעו עפ"י זמינותם ועפ"י תכנון ותאום עם המדריכה הקלינית והאתר בו מתבצעת הפעילות.

פעילויות אלו מכוונות ל:

- טיפול סב ניתוחי באם ובילוד בלידה בניתוח קיסרי
- טיפול באם ובילוד לאחר לידה ואגינלית במחלקת ילודים ביולדות
- קבלת ילוד-פג, ליווי ליחידה ומתן טיפול ראשוני בסיסי
- פעילויות במיון יולדות
- פעילות ביחידה לסיכון גבוה בהריון
 - להתלוות ליועצת הנקה לייעוצי הנקה
- לבצע אומדן פיזיקאלי ביילוד בליווי רופא/ אחות מומחית קלינית
- להתנסות בבדיקה פיזיקאלית של אישה הרה ואישה לאחר לידה
- להתנסות בבדיקת US (מחלקה/מכון)

מטרות ההתנסות הקלינית בקהילה/ מרפאות – מעקב היריון ע"י מילדת

(24 שעות):

**התנסות מעקב היריון ע"י מיילדת
ההתנסות תכלול:**

1. אומדן מילדותי (גופני ונפשי) ל- 10 נשים במעקב היריון.
 2. איתור מצבי סיכון ו/או צרכי הדרכה בהיריון לאור האומדן.
 3. בניית תכנית מעקב היריון.
- *כגשר עד שיהיו מספיק מיילדות בקהילה להתנסות - ניתן להמיר חלק משעות ההתנסות בסימולציה.

הערכה - הצגת עבודה בנושא בניית תוכנית מעקב היריון

רשימה ביבליוגרפית מעודכנת לשנת 2025 מקורות משותפים לכל הקורסים

חוזרי מינהל האחיות המתפרסמים מעת לעת הינם מליבת העשייה ועל כן מחייבים את המשתלמות להתעדכן באופן שוטף. אי לכך, כלל חוזרי מינהל האחיות שיפורסמו / יעודכנו עד למועד בחינת הגמר הממשלתית יהיו חלק מהסילבוס המחייב לבחינה.

Comerford, K. (Ed.). (2025-2026). Nursing 2024 Drug Handbook (45 ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer

מסגרת חוקית לעבודת האחיות:

1. תקנות הרופאים (כשירויות לביצוע פעולות חריגות), תשס"א – 2001
https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Rofim_05.pdf
2. חוזר מנכ"ל מס' 43/2009 - פעולות סיעוד – עדכון חוזר 9/07 (מתאריך 17.05.07)
https://www.health.gov.il/hozer/mk43_2009.pdf
3. חוזר מנהל הסיעוד מס' 43/2001 – פעולות סיעוד https://www.health.gov.il/hozer/ND43_01.pdf
4. חוזר מנהל הסיעוד מס' 45/2001 – קובץ הנחיות לביצוע פעולות חריגות, מהדורה רביעית
<https://www.health.gov.il/UnitsOffice/nursing/professionals/instructions/Documents/harigot.pdf>
5. חוזר מנהל הסיעוד מס' 177/2021 – אחריות משמרת במחלקות, מרפאות ויחידות טיפול (כלליות ומיוחדות) באשפוז ובקהילה – עדכון 2021 https://www.health.gov.il/hozer/ND177_2021.pdf
6. חוזר מנהל הסיעוד מס' 87/2010 - מתן מרשם בידי אח או אחות מוסמכים
https://www.health.gov.il/hozer/ND87_2010.pdf
7. חוזר מנהל הסיעוד 99/2013 – מומחיות בסיעוד
https://www.health.gov.il/hozer/ND99_2013.pdf
8. חוזר מנהל האחיות מס' 212/2024 – ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd212-2024/he/files_circulars_nd_nd212-2024.pdf
9. חוזר מנהל הסיעוד מס' 118/2016 – הבטחת רצף הטיפול הסיעודי בעת שחרור ממוסד רפואי, עדכון 2016 https://www.health.gov.il/hozer/ND118_2016.pdf
10. חוזר מינהל הסיעוד מס' 144/18 – מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחיות במערך האשפוז והקהילה https://www.health.gov.il/hozer/ND144_2018.pdf
11. חוזר מינהל הסיעוד מס' 151/19 - תהליך העברת משמרת "מקל" – במערך האשפוז והקהילה
https://www.health.gov.il/hozer/ND151_2019.pdf
12. חוזר מינהל הסיעוד מס' 145/19 - איתור מסוכנות לנפילות בקרב מטופלים באשפוז ובקהילה
https://www.health.gov.il/hozer/ND145_2019.pdf
13. חוזר מנהל הסיעוד מס' 153/19 – מניעה וטיפול בפצעי לחץ במערך האשפוז והקהילה.
14. חוזר מינהל הסיעוד מס' 155/19 – אומדן, מניעה וטיפול בכאב על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה https://www.health.gov.il/hozer/ND155_2019.pdf

15. חוזר מנהל הסיעוד מס' 154/19 – מניעה איתור והתערבות בכף רגל סוכרתית על ידי אחיות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה.
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd154-2019/he/files_circulars_nd_ND154_2019.pdf
16. חוזר המנהל הכללי מס' 6/2021 טיפול בתלונות בעקבות פגיעה או הטרדה מינית במהלך טיפול רפואי.
<https://www.gov.il/he/Departments/policies/mk06-2021>
17. חוזר מנהל הסיעוד מס' 188/2021 פיתוח מקצועי מתמשך של האחיות במערך האשפוז והקהילה
https://www.health.gov.il/hozer/nd188_2021.pdf
18. חוזר מנהל הסיעוד מס' 191/2022 -תפקיד האחיות המוסמכת בטיפול במטופל עם חשד לאירוע מוחי חד במערך האשפוז והקהילה
https://www.health.gov.il/hozer/nd191_2022.pdf
19. חוזר חטיבת הרפואה 11/2021 הנחיות למניעת זיהומים הקשורים בצנתרים בכלי דם לטווח קצר ולטווח ארוך
https://www.health.gov.il/hozer/mr11_2021.pdf
20. חוזר מינהל הרפואה מס' 15/09 - הגבלה פיזית של מטופלים לצורך מתן טיפול רפואי
21. חוזר חטיבת הרפואה מס' 9/2022 - הערכה, ניטור ושימוש מושכל בתכשירים לטיפול בכאב שאינו ממקום סרטני. ירושלים.
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mr0092022/he/files_circulars_mr_mr09_2022.pdf
22. חוזר מנהל הסיעוד מס' 161/2020 -הגישה הטיפולית במטופל מונשם אקוטי וכרוני על ידי אחיות מוסמכת במערך האשפוז
https://www.health.gov.il/hozer/ND161_2020.pdf
23. חוזר מינהל הסיעוד מס' 192/2022 בנושא: " החלפה או החזרה של צינורית גסטרוסטום (צינורית הזנה) במערך האשפוז והקהילה"
24. חוזר מינהל הסיעוד מס' 199/2022 בנושא: תפקיד האחיות המוסמכת בשמירה על רצף הטיפול הסיעודי בתהליך הסב ניתוחי (Perioperative Care)
https://www.health.gov.il/hozer/nd199_2022.pdf
25. חוזר מינהל הסיעוד מס' 204/2023 בנושא: "תפקיד האחיות המוסמכת בתגובה אנפילקטית (עדכון 2 -Anaphylaxis) במערך האשפוז והקהילה
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd204-2023/he/files_circulars_nd_nd204_2023.pdf
26. חוזר מינהל הסיעוד מס' 207/2023 בנושא "שטיפת נפרוסטום (פיום כליה) כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז, בקהילה ובמתאר הבית"
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd207-2023/he/files_circulars_nd_nd207-2023.pdf
27. חוזר מינהל הסיעוד מס' 206/2023 בנושא "הזרקת תרופות לחסם עצבי פריפרי במבוגרים וילדים, כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במחלקות האשפוז בבית החולים על פי רשימת תרופות, הזרקת ראשונה תבוצע על ידי רופא"
https://www.health.gov.il/hozer/nd197_2022.pdf
28. חוזר מינהל הסיעוד מס' 208/2023 בנושא "שטיפת נקז בכיס מרה כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז, בקהילה ובמתאר הבית".
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd208-2023/he/files_circulars_nd_nd208-2023.pdf
29. חוזר מינהל הסיעוד מס' 209/2023 בנושא "החלפת צנתר על חיקי (ציסטוסטום) כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז, בקהילה ובמתאר הבית".
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd209-2023/he/files_circulars_nd_nd209-2023.pdf

30. חוזר מינהל הסיעוד מס' 210/2023 בנושא "החלטה על הוצאת צנתר משלפוחית השתן כפעולת סיעוד לאחיות מוסמכות במחלקות הפנימיות במערך האשפוז"
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd210-2023/he/files_circulars_nd_nd210-2023.pdf
31. חוזר חטיבת בריאות הציבור מספר 04/2023 בנושא: הנחיות למניעת הדבקה בנגיף HIV לאחר החשיפה לדם או לאחר יחסי מין לא מוגנים. <https://www.gov.il/he/departments/policies/bz04-2023>
32. חוזר מנהל האחיות מספר 213/2024 בנושא: קליטת אחות חדשה למתאר עבודה במערך האשפוז, הקהילה וההכשרה. https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd213-2024/he/files_circulars_nd_nd213_2024.pdf
33. חוזר מנהל האחיות מס' 220/2024 בנושא "הדרכה קלינית לסטודנטים ומשתלמים באחיות – עדכון"
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd220-2024/he/files_circulars_nd_nd220-2024.pdf
34. חוזר מנהל האחיות מספר 222/2024 בנושא: סמכות החלטה על חיבור וניתוק צנתר קבוע, פלורלי או בטני, לצורך ניקוז, לאחות מוסמכת באשפוז ובקהילה כפעולת סיעוד
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd222-2024/he/files_circulars_nd_nd222_2024.pdf
35. חוזר מנהל האחיות מספר 223/2024 בנושא: החלטה על מתן IV PARACETAMOL כפעולת סיעוד לאחיות בוגרות קורס על בסיס ברפואה דחופה ובטיפול נמרץ לסוגיו במחלקה לרפואה דחופה ובמערך הכירורגי
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd223-2024/he/files_circulars_nd_nd223_2024.pdf
36. חוזר מנהל האחיות מספר 224/2024 בנושא: הפנייה להכנסת צנתר מרכזי במטופל אונקולוגי המתחיל מתן מתמשך של טיפול תרופתי, כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במערך האונקולוגי
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd224-2024/he/files_circulars_nd_nd224_2024.pdf

מיילדות לשנת 2025

Landon, M.B, Galan, H.L., Jauniaux, E. R. M., Driscoll, D.A., Berghella, V.A., Grobman, W.A., Kilpatrick, S.J., Cahill, A.G. (2024). *Gabbe's Obstetrics: Normal and problem Pregnancies*. (9th ed.). Philadelphia, PA: Saunders Elsevier.

2. Phillippi, J., Kantrowitz-Gordon, I. (2023). *Varney's Midwifery*. (7th ed.). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning

3. Fritz, M.A., Speroff, L. (2019). *Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility*, (9th ed). Lippincott Williams & Wilkins. Chapters: 25, 26, 27, 28

4. נייר עמדה מס' 20: ניטור דופק לב העובר בזמן הלידה
קישור לאתר:

http://www.obgyn.org.il/nlarEmda_info.asp?info_id=62245&site_id=107

5. קווים מנחים להחייאת ילודים (Guidelines for NRP):

American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Retrieved from:

https://www.ahajournals.org/toc/circ/142/16_suppl_2

<https://cpr.heart.org/en/resuscitation-science/cpr-and-ecc-guidelines>

חוקים והנחיות בזיקה לעשייה הסיעודית ותחום ההכשרה:

1. פקודת המיילדות – 1929
2. תקנות המיילדות (החזקת פטידין והשימוש בו) התשס"ט 2009
3. חוזר חטיבת הרפואה מס' 11/2020 – הפעלת בנק הדם ומתן עירווי דם ומרכיביו
4. חוזר מנהל הרפואה מס' 17/2006 – חובת ההודעה על נפגעי אלימות במשפחה, ניצול מיני והזנחה של קטינים וחסרי ישע
5. חוזר מנהל הסיעוד מס' 142/18 – הדרכת יולדת להנקה באשפוז ובקהילה
6. חוזר מנהל הרפואה מס' 4/2011 – ניהול זיהוי ושיוך ילודים
7. חוזר מנהל הרפואה מס' 17/2012 – לידות בית
8. חוזר מנהל הרפואה מס' 21/2017 – לידה מחוץ למוסד רפואי: אישור אימהות לצורך רישום ילודים במרשם האוכלוסין ולקבלת מענק לידה https://www.health.gov.il/hozer/mr21_2017.pdf
9. חוזר מנהל הרפואה מס' 16/2013 – עידוד הנקה בבתי החולים
10. חוזר ראש שרותי בריאות הציבור מס' 3/2014 – נוהל לאיתור נשים בסיכון לדיכאון בהריון ולאחר לידה
11. חוזר ראש שרותי בריאות הציבור מס' 11/2015 – הערכת מצב התזונה לנשים הרות
12. חוזר מנהל הסיעוד מס' 114/2015 – החלטה על הכנסת צנתר לשלפוחית השתן (חד פעמי) ע"י מיילדת בחדר לידה
13. חוזר ראש שרותי בריאות הציבור מס' 24/2014 – נוהל טיפול באישה הרה בתחנות טיפת חלב
14. חוזר המנהל הכללי מס' 15/2011 – מעקב קדם לידתי אחרי הריון בר סיכון – קביעת תחומי אחריות של קופות החולים
15. נוהל לקבורת נפלים, עוברים, תינוקות וילדי (קבורה יהודית) מד 2.1.1 – 13.08.14. המשרד לשירותי דת
16. חוזר מנהל רפואה – מס' 15/2017, לידה טבעית (Natural Childbirth) בבית חולים
17. חוזר מספר 2/2018 – בדיקות סקירה ביילודים לזיהוי מוקדם של מחלות תת תריסי אנדוקריניות, מטבוליות ואימונולוגיות
18. חוזר 5/2018 – סיקור שמיעה לילודים בשמיעה
19. חוזר מספר 44/2011 – בדיקת "החזר אדום" שגרתית לילודים
20. חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), תשנ"ו 1996 – הנחיות ליישום https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71740.htm
21. חוק תרומת ביציות, תש"ע-2010 https://www.nevo.co.il/law_html/law01/500_327.htm
22. חוזר ראש חטיבת בריאות הציבור 6/2023 הנחיות לביצוע סיקור למניעת אלה דם בחיידק GBS ביילוד 06/2023 https://www.gov.il/BlobFolder/policy/bz06-2023/he/files_circulars_bz_bz06_2023.pdf
23. השלמת מתן ויטמין k לתינוקות 05/2024

[https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mch-](https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mch-31208524/he/files_regulation_maternal_child_health_mch-31208524.pdf)

[31208524/he/files_regulation_maternal_child_health_mch-31208524.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mch-31208524/he/files_regulation_maternal_child_health_mch-31208524.pdf)

24. חוזר המנהל הכללי מס' 3/2024 אמות מידה להפעלת מרכזי לידה בקהילה

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mk03-2024/he/files_circulars_mk_mk03_2024.pdf

25. בדיקות סקר לגילוי זוגות בסיכון ללידת ילדים עם מחלות תורשתיות עדכון 2023.

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/bs-2023/he/files_publications_MISC_bs-2023.pdf

טבלת מיומנויות קליניות

שם הלומדת _____ מחלקה _____ תאריך מתן הערכה _____

מיומנויות	תאריך	ביצוע עצמאי	חתימה
1. אומדן פיזיקלי של אישה הרה			
2. בדיקה חיצונית (leopold maneuver)			
3. ביצוע ופענוח ניטור עוברי			
4. בדיקה וגנילית פנימית לקביעת פתיחה, מחיקת צוואר הרחם וגובה ראש העובר			
5. קבלת יולדת ליילוד בחדר לידה			
6. שאיבת דם לסוג והצלבה			
7. הזמנת דם ומוצריו		עצמאי/ סימולציה	
8. ביצע פקיעת קרומים אצל יולדת בלידה פעילה			
9. אבחון ירידת מים			
10. הכנסת ספקולום לאבחון ירידת מים/מקור דימום		צפייה	
11. ביצוע אינפילטרציה וביצוע חיתוך החיץ		עצמאי/ סימולציה	
12. קבלת התינוק בלידה			
13. לקיחת דם מחבל הטבור לבדיקות			
14. אומדן גופני של היילוד כולל APGAR			
15. זיהוי ושיוך היילוד			
16. ביצוע שאיבה לצורך פינוי דרכי נשימה ליילוד		צפייה	
17. מתן תרופות לכיווץ הרחם לאחר הלידה			
18. אבחון סימני הפרדות שלייה לאחר לידה			
19. בדיקת שלמות השלייה			

מיומנויות	תאריך	ביצוע עצמאי	חתימה
20. אומדן התכנסות הרחם וכמות הדימום			
21. הדרכה להנקה ראשונה			
22. השתתפות בלידה מכשירנית		צפייה	
23. השתתפות בניתוח קיסרי		צפייה	
24. הוצאת קטטר אפידוראלי לאחר הלידה			
25. השתתפות בהעברת קורס הכנה ללידה		העברה / צפייה	
26. ניהול הטיפול ביולדת בשלבים שונים של הלידה			
27. ביצוע US במהלך הלידה בחדר לידה		עצמאי / צפייה	

פעולות סיעוד	רמת ביצוע מינימלית נדרשת	שם המדריך	חתימה וחותמת	תאריך ביצוע
1. הזרקה בדחף של תרופה לווריד	סימולציה			
2. חיבור וניתוק מנשם מחולה	סימולציה			
3. הזרקה בדחף של תרופות לצנתר בווריד מרכזי ומערכות חלפיות לווריד	סימולציה			
4. שאיבת דם לסוג והצלבה, הזמנת דם ומוצריו	סימולציה			
5. החלטה על מתן פטידין ליולדת בחדר לידה	עצמאי / סימולציה			
6. תפירת קרע של אזור החיץ	סימולציה			
7. תפירת חתך של אזור החיץ	סימולציה			
8. החלטה על הכנסת צנתר לשלפוחית השתן (חד פעמי) בחדר לידה	עצמאי			

הנחיות לכתיבת Case study / נייר עמדה

תדריך להכנת Case Study

- הצגת מקרה – מקרה אחד בכל שדה התנסות בחדר לידה.
- כתיבה והצגה בזוגות
- התרגיל יוגש בקובץ WORD למרכזת הקורס שבוע טרם ההצגה בקליניקה.
- משך ההצגה – 15 דקות.
- יש להגיש את התרגיל על פי כללי כתיבה אקדמאית, להיעזר לפחות ב-2 מקורות ספרות עדכניים ולצייןם.

- המצגת – תוצג באמצעות Power Point/canva ותכלול:
- הצגת נתוני המטופלת: גיל, בריאות כללית, בריאות בהריון, נטילת תרופות, נוסחה מיילדותית, גיל ההיריון, גורמי סיכון, סימנים חיוניים.
- הגדרת המקרה הנבחר, הגדרת הבעיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה, תיאור האבחנה, תיאור אבחנה מبدלת אפשרית (D.D), פירוט התסמינים (מעבדתיים, קליניים), פירוט בדיקות אבחון ומעקב שבוצעו.
- סקירת ספרות.
- פירוט סיבוכים קיימים וצפויים בהתאם לבעיה.
- תוכנית הטיפול והמעקב.
- סיכום התוצאה (Outcome).

תדריך להכנת נייר עמדה

- רקע ומבוא: הצגת הנושא הנידון הן על פי עובדות הנסמכות על ספרות/מסמכים/נהלים/חוקים.
- רציונל לגיבוש עמדה או נהלים בנושא תוך התבססות על הספרות המקצועית, ותוך הידרשות לחוק במדינת ישראל.
- הבאת עדויות התומכות בעמדה, דיון בהיבטים שונים של הנושא ושל העמדה.
- תפקידים מרכזיים של מיילדות בנושא זה.
- סיכום והבעת דעה אישית מגובים בנימוקים מקצועיים שונים
- מקורות ספרות